

Kulturvernforbundets innspill til Regjeringsplattformen 2019, «Granavollerklæringen»

Plattformen til det nye regjeringssamarbeidet mellom Høyre, Frp, Venstre og KrF ble i forrige uke presentert på Granavollen. Vi har sett litt nærmere på hva regjeringserklæringen sier om kulturminnevern, kulturarv og frivillighet, og kan fastslå at vi leser plattformen med en forsiktig optimisme. Det er absolutt ting å glede seg over i en del formuleringer, og vi forventer at flere av punktene vil bli fulgt opp i praktisk politikk.

Regjeringen vektlegger kulturarven som en ressurs i et gjenbruksperspektiv hvor ny bruk av gamle bygninger vil bidra til å redusere klimagassutslipp og redusere produksjon av avfall. Det er veldig bra at regjeringen har dette perspektivet og ser at bevaring av kulturarv bidrar til en bærekraftig miljøpolitikk. Videre kan vi lese med glede at: «Regjeringen vil videreutvikle ordninger som motiverer til å bevare både materiell og immateriell kulturarv». Vi ser frem til en diskusjon og en mer konkret plan på hvilke ordninger dette gjelder og hvordan regjeringen best kan videreutvikle disse.

Vi er også tilfreds med at regjeringen har kopiert et kulepunkt om fartøyvern fra Jeløya-erklæringen: «Styrke norsk fartøyvern og tilpasse regelverket». Dette er et nødvendig punkt å ta med seg videre. Da regjeringen la frem statsbudsjettet i høst var det med ingen merkbare økninger til fartøyvernet, men med en bemerkning om at etterslepet er stort. Vi forventer derfor at regjeringen øker bevilgningene til fartøyvern i neste års statsbudsjett.

Regjeringen ønsker også en styrking av Kulturminnefondet slik at flere eiere og frivillige kan få tilskudd til å istandsette verneverdige eiendommer. Dette er noe vi i Kulturvernforbundet setter stor pris på, men vi har i lang tid etterlyst øremerkede midler til Kulturminnefondet som gjelder bevaring og istandsetting av også de bevegelige kulturminnene. Her trengs det en mer offensiv politikk fra regjeringen for at vi skal unngå at viktige kulturminner går tapt.

Når det gjelder de bevegelige kulturminnene så er det flere hensyn å ta. Vi ser med glede at regjeringen vil «legge vekt på behovene til bil – og motorsykkellentusiaster der kjøretøy brukes til fritid og hobby». Dette betyr at regjeringen ønsker å tilrettelegge for veteranbiler og motorsykler. Disse kjøretøyene har spesielle behov når det kommer blant annet til sikkerhetsforskrifter, drivstoff og årsavgifter.

Et annet punkt vi legger merke til under samferdselsektoren er at regjeringen vil « redusere vedlikeholdsetterslepet på kystinstallasjoner langs kysten». Dette betyr at regjeringen har tatt på alvor de signalene som er kommet fra kulturvernorganisasjonene om at tilstanden på en rekke fyrstasjoner sliter med et stort etterslep. Heldigvis finnes det mange entusiastiske frivillige langs kysten som gjerne bidrar for å ivareta og vedlikeholde disse fantastiske kulturminnene. Regjeringserklæringen har også et punkt under Næring og fiskeri som bidrar til å understreke dette: «(Regjeringen vil) ivareta vår kulturarv og natur gjennom vern tilrettelagt for bruk». Dette er et viktig satsingsområde innenfor reiseliv og merkevarebygging av Norge som turistmål.

Innenfor kultursektoren vektlegger regjeringen betydningen av kulturarv, på samme måte som de gjorde i kulturmeldingen som kom rett før jul: «Det er en viktig oppgave å verne om vår kulturarv». Under dette punktet er det spesielt hyggelig å lese at «regjeringen vil styrke arbeidet med håndverkets status og bevaring av håndverkstradisjoner». Dette er noe mange av

kulturvernorganisasjonene er opptatt av og som er nødvendig for å ivareta kulturarven, og vi håper at regjeringen fortsetter sitt arbeid med å styrke Studieforbundet. Etter mange års nedskjæringer ble det endelig i år satt av mer penger i statsbudsjettet til dette. Vi forventer en videre opptrapping av denne satsningen. Dette henger også sammen med regjeringens forslag om å «videreutvikle et nordisk samarbeid om utdanning innen små og utsatte håndverksfag i kulturfeltet.»

Vi legger merke til at regjeringen gjentar sitt løfte fra Jeløya-erklæringen om å gjennomføre en utredning som vurderer næringspolitiske sider ved den immaterielle kulturarven. Det er et spennende prosjekt som vi forventer at regjeringen følger opp og kommer i gang med i år. Det er viktig for både museer og kulturvernorganisasjoner så lenge regjeringen samtidig ønsker å legge til rette for utvikling av kultur næringsvirksomhet knyttet til kulturarv. Her finnes det mange gode muligheter for et tettere samarbeid mellom organisasjonene, det offentlige og næringslivet.

I forbindelse med lanseringen av kulturmeldingen i desember poengterte Kulturvernforbundet i en kronikk at Regjeringen har gjort en stor slurvfeil når det gjelder forståelsen av kulturarvfeltet. Vi gjentar gjerne budskapet: De frivillige kulturvernorganisasjonene er en minst like viktig aktør på feltet som arkivene, museene og bibliotekene. Dette poenget kommer ikke frem i Regjeringsplattformen. Det er viktig at regjeringen ser og anerkjenner viktigheten av disse organisasjonene da de representerer grasrota innenfor det norske kulturarvsfeltet.

Regjeringen ønsker seg også en offensiv frivillighetspolitikk, og plattformen bygger videre på frivillighetsmeldingen som nylig ble lansert. Det er et klart ønske fra regjeringen om at de ønsker å styrke det frivillige kulturlivet og å bedre rammevilkårene for frivillige organisasjoner. Men hvordan de har tenkt å gjøre dette er litt mer uklart og ullent. Vi må anta at regjeringen ser for seg en økning i bevilgningene til frivillige kulturorganisasjoner og at flere viktige organisasjoner vil kunne motta driftsstøtte over statsbudsjettet. Dette er i tråd med regjeringens ønske om å legge til rette for forutsigbare rammevilkår og mer forutsigbare tilskuddsordninger for kunst- og kulturinstitusjoner.

Flere kulturvernorganisasjoner har nå fått mulighet til å benytte seg av gaveforterningsordningen, og vi er glad for at regjeringen ønsker å styrke denne videre, og forhåpentligvis utvide den til å gjelde flere kulturarvsaktører. Vi er i så måte også spent på hvilken retning regjeringen ønsker å ta rammene for tippemidlene. Dette er midler som også burde inkludere de frivillige kulturvernorganisasjonene.

Til slutt er det viktig påpeke at regjeringens frivillighetsatsning rettet mot barn og unge er viktig og riktig, men vi har også påpekt mange ganger at selv om dette prioriteres så må vi ikke glemme de eldre frivillige. Det er viktig å se frivilligheten i et folkehelseperspektiv. Frivillige som engasjerer seg i kystlag, historielag, husflidslag, avdelinger i Fortidsminneforeningen osv. er som regel «godt voksne». Det å ha slike møteplasser bidrar til bekjempelse av ensomhet og god fysisk og psykisk helse blant de eldre, i tillegg til at de er en svært viktig samfunnsressurs. Det er viktig at det også legges til rette for disse frivillige miljøene.